

NIEUWS VAN DE POSTEN

POST ‘DELPHINUS’ : PLANNEN 1990

Koen Miskotte

Historie

Het is op 16 mei as. precies tien jaar geleden, dat groep ‘Delphinus’ werd opgericht. Ik zal niet uitgebreid ingaan op dit verleden, omdat er in Radiant [?],[?] grotendeels vermeld staat, wat we de afgelopen tien jaar uitgespookt hebben. Wel geef ik hier een overzichtje van de waarnemers, de aantallen gefotografeerde meteoren en de visueel waargenomen meteoren.

Waarnemer	Aktief in de jaren
Paul Bensing	1989
Richard Buijs	1983 – 1986
Arjen Grinwis	1980 – 1985
Robert Haas	1980 – 1985 , 1989
Klaas Jan Homsma	1983 – 1985
Reyer Klopman	1980 – 1982
Johan Louwerse	1981 – 1982
Jan H. Maneschijn	1983
Koen Miskotte	1980 – 1989 m.u.v. 1987
Olaf Miskotte	1983 – 1984
Bauke Rispens	1983 – 1987

Table 1: Visuele waarnemers van groep ‘Delphinus’

In de jaren 1987 en deels 1988 zal ‘Delphinus’ in een diep dal, maar vanaf medio 1988 zit er weer vaart in. Vol moed gaan we het volgende decennium in!

Sinds de Perseïdenaktie 1989 is er, noodgedwongen, niets meer gedaan op waarnemingsgebied. Dit door het vele werk, dat een verhuizing en het opknappen van een huis oplevert. Maar langzaam vordert het werk en krijg ik wat meer tijd om weer eens wat aandacht aan het waarnemingswerk te besteden.

Nieuwe all-sky camera EN-98

Dankzij Hans Betlem beschikken wij nu over een nieuwe all-sky camera van hetzelfde type, dat ook in Leiden en in Loeven staat. Wanneer U dit leest, zijn de eerste opnamen alweer gemaakt. Het objektief is een Sigma f/2.8-16 mm en (eindelijk, Harderwijk heeft hem ook...) een sektor van 45° maakt 8,333 afdekkingen per seconde. Dankzij de nieuwe all-sky zijn er nu weer twee T-70'ers over voor de normale fotografie. Dit houdt in, dat tijdens zwermaktiviteit, als ik zelf door het werk niet kan waarnemen, er drie automatische camera's draaien vanuit Harderwijk. De T-70'ers zijn uitgerust met een Sigma f/2.8-28mm en een Pallas f/2.8-35 mm. Er draaien sektoren voor van 30° (25 afd./sec.)

Voor extra ondersteuning is er dan nog een batterij Praktika's (zes stuks), allen voorzien van f/1.8-50mm optiek. Ze worden gebruikt, afgediafragmeerd tot f/2.8.

Lyriden 1990

Een grote aktie met de Lyriden wordt gehouden eind April. In de periode dinsdag 17 tot vrijdag 20 april wordt er automatisch gewerkt met de all-sky en twee T-70 camera's. Visuele en fotografische ondersteuning volgt vanaf 20/21 april tot 30 april/1 mei. In de periode 20-25 april zal ook de Praktika batterij in de lucht zijn. Als het weer meewerkt, moet het mogelijk zijn, om een aantal heldere Lyriden fotografisch te pakken en misschien is er nog wel eentje simultaan! Natuurlijk ook grote aandacht na de Lyriden in verband met de ‘April- vuurbollen’. Zoiets is natuurlijk ook niet te versmaden.

Perseïden 1990

Wederom een grote aktie vanuit Harderwijk. Deze aktie zal lopen van 21 juli t/m 5 augustus en in de nacht 12/13 augustus : Gedurende de gehele periode op volle oorlogssterkte. Tevens zijn er nu nog vage plannen, om de gehele post te droppen op een JWG ouderenkamp, dat vanaf 28 juli nabij Harderwijk wordt gehouden. We houden U op de hoogte. Tot zover onze vaste plannen voor het komende half jaar. Wat later dit jaar zal, als de financiën het toelaten, begonnen worden om meerdere camera's te automatiseren door middel van het principe van post ‘Cyclops’: Besturing door T-70 camera's.

Ik wens iedereen veel succes toe de komende tijd. ◇

References

- [1] Miskotte, K.: *Radiant* 7,(1985), 17
- [2] Miskotte, K.: *Radiant* 11, (1989), 63

BOÖTIDEN VANUIT VOORSCHOTEN

Marco Langbroek

De aanloop naar de Boötiden was voor de éénmans‘post’ Voorschoten niet zonder zorgen. Waren het eerst allerlei bacillen en virussen, die door het plegen van aanvallen op de gezondheid van de waarnemer somber stemden om nog wat van de Boötiden te zien, eind december was het vooral het weer dat roet in het eten dreigde te gooien. Een Grey Christmas en dito jaarwisseling 1990 brachten veel vuurwerk, genode en ongenode nieuwjaarsvisite, maar voorlopig nog géén heldere nachten. 3 Januari 's middags:

Jaar	Waarnemers	Visueel	Fotografisch	Simultaan
1980	KM, AG, RH, RK	296	13	1
1981	KM, AG, RH, RK, JL, BR	826	9	2
1982	KM, AG, RH, RK, JL	1055	31	ca. 15
1983	KM, AG, RH, RB, KH, BR, OM, JM	2719	36	ca. 10
1984	KM, AG, RH, BR, OM, KH, CKB (!)	4110	12	1
1985	KM, BR, RH, AG, RB, KH	10904	14	1
1986	KM, BR, AG, RB	9102	86	0
1987	BR	1554	3	0
1988	KM	137	28	10
1989	KM, PB, RH	966	28	13
10 jaar	11 Waarnemers	31669	260	ca.43

Table 2: Visuele en fotografische waarnemingen van post 'Delphinus' door de jaren heen.

Mist en een aaneengesloten wolkendek, dat er uit ziet, alsof het zich van hier tot Alaska uitstrekt. De waarnemer is somber. 'Dat wordt niks!' 's Avonds geeft het weerbericht ook geen hoop. Dat geeft moed: Het KNMI zit er immers toch altijd naast...

22^h30^m UT.: Vergeet het maar. De hele hemel is één vuilgele lichtgloed (randstad). Tegen beter weten in toch maar de wekker gezet. Soms blijven we optimistisch.

1^h UT. De wekker. Een slaperig hoofd wordt tussen de gordijnen doorgestoken. Noppes. Zonder al te veel hoop wordt de wekker een paar uur later gezet.

Als het opklaart, dan komt er toch wel mist van zee of vanuit de polder opzetten.

22^h45^m UT. Wederom een nog slaperiger hoofd tussen de gordijnen. Hoofd begint al automatisch te mompelen: 'Zie je zel, wéér niets...' Hoofd komt echter slechts tot halverwege die zin. Hoofd ziet er opeens nog dwazer uit dan anders, want heeft een opengezakte mond. Ogen worden verbaasd opengesperd. 'Staat daar een ster lieflijk te pinkelen of was er gisteren toch iets met die koffie aan de hand?' Neen, het is een echte ster! En niet één, maar meerdere. Hallelujah, reeds. Grote activiteit nu. Warm aangekleed. Dat duurt wel even. Bril, de vorige avond nog klaargelegd is natuurlijk weer zoek. Vind die maar eens in het donker. Uiteindelijk blijken er wat papieren van een stapel overheen gegleden te zijn. Toch maar eens mijn bureau opruimen...

Dan eindelijk het balkon op, net op tijd om het weer dicht te zien trekken! Grote vloek. Ik blijf toch even kijken. De bewolking is niet dik: Verschillende sterren zijn nog te zien. Door een opklaring in het zuidoosten zie ik een meteor schieten. Nu maar afwachten of het nog opklaart...

Rond 3^h30^m UT zie ik een opklaring vanuit het westen naderbij komen. Merkwaardig genoeg is de wind zuidoost. 20 Minuten later is het 'helder', maar wat heet: Heiïge horizon en een slechte grensmagnitude (ongeveer 5). Normaal haal ik, ondanks dat ik in de randstad zit, toch wel 6, soms hoger, bijvoorbeeld 6,4 tijdens de Tauriden. Af en toe schuiven nevelvarden voorbij. Vanwege de knudde omstandigheden wordt de geplande fotografische aktie afgelast. Omdat ik tóch op ben, blijf ik wel visueel 'in the air'. Ik kies de Leeuw, Coma, Kleine Leeuw en het zuidelijk deel van de Grote Beer als jachtgebied.

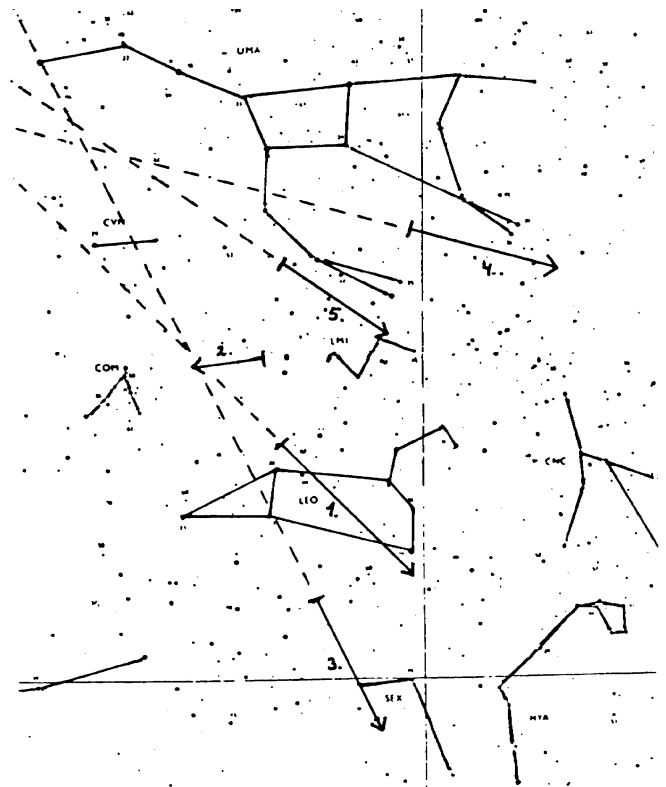

Figure 1: Intekeningen van de waargenomen meteoren. Vier zijn Boötiden met een radiant achter de staart van de grote Beer.

De eerste tien minuten alleen een paar satellieten. Het is koud, 0,3°C en mijn enthousiasme neemt zienderogen af. Maar dan, om 3^h59^m05^s, pats, een lang spoor door de Leeuw. Daarna lijkt het wat los te komen: Binnen tien minuten volgen er nog twee (waarvan één sporadische). Vanwege de kou neem ik een tijdje later even een pauze om wat extra kou-maatregelen te treffen. Als ik de observaties een kwartier later hervat, is de situatie duidelijk verslechterd. Pas na 20 minuten wordt er weer een meteor gesignaleerd.

Om 5^h30^m komt vanaf zee verrassend snel een mistbank opzetten. Jupiter vervaagt tot een miezerig sterretje. Ik maak nog een magnitude schatting, maar vijf minuten

later is de koek op voor Marcootje en kan ik zelfs het grensmagnitude gebied niet meer lokaliseren.

70 Minuten effectieve waarnemingstijd leveren het ongekend lage aantal van vijf (ldots) meteoren op: 4 Boötiden en één sporadische. Oorzaak vooral de waarnemingsomstandigheden, maar ook nog niet voldoende waarnemingservaring. Nou ja, volgend jaar beter. De paar Boötiden die ik gezien heb, hadden alle vier ongeveer hetzelfde karakter: Lange sporen, gelige kleur, beetje vagig (kan door de mist zijn geweest), duur ongeveer 1 seconde en allen ongeveer magnitude +2. ◇

AURIGIDEN ?

Erwin van Ballogoy

Begin september vroeg Jeroen Kunne in Assen mij, of er begin september wellicht een radiant actief was in de Voerman. Dit, omdat hij tijdens een gewone telescopische waarnemingsessie, terwijl hij soms naar de hemel keek, enkele meteoren zag, die hun radiant in de Voerman leken te hebben. Hij kon de radiant niet nauwkeuriger aangeven. Het enige dat ik mij kon herinneren was, dat de Aurigiden een zwerm met een lage activiteit zijn. Omdat Jeroen bij telescopische waarnemingen activiteit vanuit Auriga had opgemerkt, vermoed ik, dat de Aurigiden wellicht aktiever zijn geweest dan normaal. Daarom vroeg ik hem maar eens een verslagje. Het vermeldt:

1-9-1989 : Meteor van magnitude 0, net langs Perseus, door Cassiopea en met een nalichtend spoor. Ook een meteor van onbekende helderheid gezien door de telescoop. Meteor van magnitude +1 door de Grote Beer, vlak langs Mizar en Alcor.

Verder werden er nog vier andere meteoren vanuit de Voerman gezien, allen van magnitude 0 en -1.

4-9-1989 : 20^h42^m UT: Meteor, 15° ten oosten van Cepheus, door de Zwaan en met een nalichtend spoor van ongeveer 15 seconden.

Op 1 september heeft Jeroen geen tijden genoteerd. Hij had niet in de gaten, dat hij wellicht wat bijzonders zag. Opvallend vind ik, dat alle waargenomen meteoren zo helder zijn. Dat komt waarschijnlijk, doordat hij met telescopische waarnemingen bezig was, en alle meteoren vanuit zijn ooghoeken opmerkte. Dat lukt alleen maar, als de meteoren helder zijn.

Ik heb vervolgens bij verschillende JWG-leden nagevraagd, of ze wat bijzonders gezien hadden. Bernard Kelkes uit Epe merkte op 1 september om 21^h UT een meteor met een erg lang spoor op, die uit de richting van de Voerman kwam. Richard Westerhof uit Hattem merkte op 1 september om ongeveer 23^h UT drie parallelle meteoren van resp. magnituden 0, +1 en +2 op. Ze verschenen met een paar seconden tijdsverschil onder Cassiopea en gingen richting Voerman. In dit geval gaat het dus duidelijk niet om Aurigiden. ◇